

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta”

(JOIN (2018) 31 final)

(2019/C 228/14)

Esittelijä: **Jonathan PEEL**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 14.12.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”ulkosuhteet”
Hyväksyminen erityisjaostossa	26.2.2019
Hyväksyminen täysistunnossa	20.3.2019
Täysistunnon nro	542
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	1 33/2/1

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) suhtautuu myönteisesti yhteiseen tiedonantoon ”Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta”⁽¹⁾, jonka komissio julkaisi yhdessä EU:n korkean edustajan kanssa 19. syyskuuta 2018.

1.1.1 Aloite on mitä ajankohtaisiin. Maailmanjärjestys muuttuu nykyään nopeammin kuin koskaan lähes kolmekymmenen viime vuoden aikana, sodanjälkeisen ajan kansainvälinen kauppajärjestys on huomattavien haasteiden edessä, globaali taloudellinen valtasapaino on siirtymässä kohti itää ja Aasian maailmanlaajuinen ostovoima kasvaa eksponentiaalisesti.

1.2 ETSK pitää tiedonantoa kuitenkin mahdollisuutena, joka on merkittäväällä tavalla hukattu. Komitea panee syvästi huolestuneena merkille useita merkittäviä strategisia puutteita. Keskeisiä taloudellisia ja geopoliittisia realiteetteja ei ole otettu huomioon. Tiedonanto osoittaa vähäistä kunnianhimoa ja sisältää vain vähän uudenlaista, tulevaisuuteen suuntautuvaa ajattelua. Tilaisuutta ei ole käytetty hyväksi todella syvällisen näkemyksen esittämiseksi EU:n ja Aasian suhteiden ja yhteyksien kehittämistä tulevaisuudessa, eikä tiedonannossa juurikaan tuoda avoimesti esiin näiden yhteyksien laajaa monimuotoisuutta tai monimutkaisuutta.

1.2.1 Tiedonantoon ei sisälly minkäänlaista etenemissuunnitelmaa eikä selkeää mainintaa EU:n strategisista tavoitteista, ovat ne siten täydentäviä tai kilpailuun perustuvia.

1.2.2 ETSK ihmettelee, miksi tiedonannossa tuodaan niin vähän, jos lainkaan, esiin monia viimeaikaisia ratkaisevan tärkeitä kehityskulkuja, jotka vaikuttavat sekä EU:hun että Aasiaan. Tiedonannossa ei esimerkiksi

- pyritä kartoittamaan tai tarkastelemaan yhtäkään merkittävistä strategisista haasteista, joihin Euroopan on vastattava tulevissa Aasian-suhteissaan.
- edistetä eikä tarkastella kysymyksiä, jotka liittyvät Aasian johtamiin ja Eurooppaan pääasiassa tai osittain suuntautuviin yhteys- ja investointihankkeisiin.
- mainita EU:n ja Aasian johtavien maiden välisiä merkittäviä, joko jo voimassa olevia tai parhaillaan neuvoteltavia kauppaa- tai talouskumppanuussopimuksia. Komitean mielestä on hämmästyttävää, ettei tiedonannossa mainita ollenkaan EU:n ja Japanin välillä äskettäin solmittua talouskumppanuussopimusta, joka on merkittävin sopimus laatuaan (ja joka on nyt tullut voimaan).
- ole mainintaa luvussa ”Ihmisten väliset yhteydet” yhdestäkään nykyisestä kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelusta EU:n ja Aasian välillä eikä etenkin tärkeimmistä kansalaisyhteiskunnan valvontaelimistä, jotka on perustettu näiden kauppasopimusten puitteissa.

⁽¹⁾ JOIN(2018) 31 final.

- pyritä arvioimaan kansalaisyhteiskunnan mahdollista roolia tästä aktiivisesta seurantaroolista huolimatta erityisesti, kun otetaan huomioon, ettei tällaisia perinteitä juurikaan ole Aasiassa.
- pyritä lainkaan tarkastelemaan sosiaalisia kysymyksiä huolimatta siitä, että ne ovat usein asianomaisten elinten kannalta keskeisen tärkeitä. Näihin kysymyksiin kuuluvat muun muassa ILO:n keskeisten yleissopimusten täytäntöönpano, sukupuolten tasa-arvon edistäminen (kestävän kehityksen tavoite 5) ja jopa ihmisoikeudet.
- mainita lainkaan Kiinan uusi silkkitie -aloitetta (*Belt and Road Initiative*, BRI) huolimatta siitä, että aloite on paitsi Eurooppaan suunnattu se myös vaikuttaa kaikkiin muihin Aasian maihin, ja huolimatta siitä, että siinä ehdotetaan kauppaa ja infrastruktuuriin kohdistuvaa ja taloudellista tukea.
- kiinnitetä huomiota siihen, että uusi silkkitie -aloite voi johtaa laajaan velkaantumiseen luomatta monia uusia työpaikkoja, eikä tarkastella millään tavoin siihen liittyviä mahdollisia strategisia mahdollisuuksia tai haasteita Euroopan kannalta.
- pyritä – muuten kuin ohimennen – tarkastelemaan EU:n Keski-Aasian strategiaa eikä sitä, miten siihen vaikuttaa alueen strateginen valtapeli, johon osallistuvat Kiina, Venäjän federaatio ja monet muut maat, Turkki, Iran ja Intia mukaan luettuina.
- mainita tai arvioida Venäjän perustamaa Euraasian talousunionia, johon kuuluu sekä eurooppalaisia että Keski-Aasian maita ja joka pyrkii edelleen laajenemaan.
- tuoda esiin, miten energian kysyntää ja Keski-Aasiasta löydettyjä laajoja hiilivetyvaroja koskevia kilpailevia intressejä hallinnoidaan – lukuun ottamatta toteamusta siitä, että EU:n on tuettava ”EU:n ja Aasian välisiä ja aasialaisten kumppanien keskinäisiä energiayhteistyksiä”.
- ole mainintaa nykyisistä liikenne- tai energia-alan yhteyshankkeista, joita ovat esimerkiksi Eurooppa-Kaukasus-Aasia-liikenneväylän (TRACECA) hallitustenvälinen komissio ^(?).
- yritetä nivota yhteen liikennettä ja alueella tarvittavia infrastruktuureja esimerkiksi kestävän kehityksen tavoitteen 9 kanssa, joka kattaa infrastruktuurit.
- myöskään tuoda juurikaan esiin haasteita, joihin sekä EU:n että Aasian on vastattava saavuttaakseen erityisesti ympäristön pilaantumista koskevat Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet.
- tuoda esiin aseellisen konfliktin kasvavaa uhkaa, avaruus- ja digitaaliteknologian käyttö mukaan luettuna, tai tarvetta käydä Aasian maiden kanssa vuoropuhelua tästä asiasta.
- tuoda esiin, miten Aasian maiden kanssa voidaan parhaiten tehdä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja erityisesti WTO:n tukemiseksi.
- mainita Intiaa kuin vain ohimennen maan koosta ja potentiaalisesta vahvuudesta huolimatta eikä Irania kuin vain kerran, vaikka maa on yhä merkittävämpi toimija alueella laajemmin ymmärrettynä.

1.3 ETSK pitää kuitenkin tervetulleena sitä, että tiedonannossa painotetaan kestäviä, kattavia ja sääntöihin perustuvia yhteyksiä. Siinä korostetaan aivan oikein, että on tärkeää ”edistää [– –] kiertotaloutta, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä sekä ilmastokestävää tulevaisuutta, jotta voidaan saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet”.

1.4 ETSK:n mielestä on välttämätöntä, että EU antaa virallisen vastauksen uusi silkkitie -aloitteeseen.

1.4.1 Monet odottivat tämän tiedonannon olevan keskeinen osa EU:n vastausta uusi silkkitie -aloitteeseen, mutta sitä ei mainita tiedonannossa. Alun perin aloite oli nimeltään ”silkkitien talousvyöhyke” – silkkitie oli Euroopan ja Aasian yhdistänyt historiallinen kauppareitti. EU:lla on jo strateginen kumppanuus Kiinan kanssa. Uusi silkkitie -aloitteessa näytetään kehitettävän tosiasiallisia yhteyksiä Aasian ja Euroopan välillä. Tiedonanto on tältä osin paljon epämääräisempi.

^(?) www.traceca-org.org/en/traceca/

1.4.2 ETSK kiinnittää huomiota erityiseen kytkökseen, jonka Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokunta ⁽³⁾ on luonut yhtäältä uusi silkkitie -aloitteen ja toisaalta Kiinan ja 16 Keski- ja Itä-Euroopan maan (joista 11 EU:n jäsenvaltioita) välisen 16 + 1-toimintamallin välille. Sen mietinnössä tuodaan esiin pelko siitä, että Kiinan sitoumus investoida kolme miljardia Yhdysvaltain dollarin näiden maiden infrastruktuuriin voisi johtaa asianomaisten Euroopan maiden "laajaan velkaantumiseen Kiinan valtion omistamille pankkeille" ja loisi vain "vähän työpaikkoja Eurooppaan". Tiedonannossa painotetaan ennen kaikkea julkisen talouden elinkelpoisuutta ja innovatiivisia rahoitusjärjestelyjä, mutta jätetään tämä huolenaihe huomiotta.

1.4.3 Komitea katsoo, että on olennaisen tärkeää luoda muodollinen yhteys uusi silkkitie -aloitteen ja kestävä kehityksen tavoitteiden välille. Tiedonannossa painotetaan kestävä kehityksen tavoitteita. EU:n ja Kiinan pyöreän pöydän ryhmä, johon kuuluvat sekä ETSK että Kiinan talous- ja sosiaalineuvosto (CESC), on ilmaissut kahdesti viimeaikaisissa kokouksissa kannattavansa tällaista yhteyttä.

1.4.4 Uusi silkkitie -aloitteen on toimittava molempiin suuntiin. ETSK on samaa mieltä EU:n Kiinan-kauppakamarin (EUCCC) kanssa siitä, että aloitteen tulevaisuus riippuu siitä, että kauppa ja investoinnit virtaavat tasapuolisesti molempiin suuntiin. Tämä edellyttää, että Kiina avaa markkinansa. Myös yritykset EU:ssa ovat tuoneet julki huolensa ja peräänkuullut parempia tietoja ja suurempaa avoimuutta, ennen kuin ne voivat osallistua uusi silkkitie -aloitteeseen perustuviin hankkeisiin. Nämä huolenaiheet ovat yhtä lailla merkityksellisiä koko Aasiaa ajatellen.

1.5 ETSK suosittaa painokkaasti, että EU:n ja Aasian välisiin suhteisiin osoitetaan paljon nykyistä enemmän resursseja, sillä kuten Euroopan ulkosuhdehallinto korostaa, kaksi kolmasosaa maailman köyhistä asuu Aasiassa. Suhteessa siihen, että paljon suurempi osuus EU:n kehitysmäärärahoista suunnataan Afrikkaan ja Latinalaiseen Amerikkaan, monille köyhemmille Aasian maille osoitetut varat ovat riittämättömiä.

1.6 Komitea katsoo, että Euroopan komission tulisi laajentaa ulkoisen talouspolitiikan välineitä, joilla tuetaan eurooppalaisia yrityksiä ja etenkin konsortioita ja jotka ovat jo käytössä Afrikan osalta InvestEU-ohjelman puitteissa, Aasian ja maailman muiden osien kattamiseksi. Tällaista tukea on myös annettava niin, että hankintamenettelyissä kunnioitetaan työntekijöiden oikeuksia myös ulkomaisia investointeja saavissa kolmansissa maissa.

1.7 Energiaa käsittelevä osio on hyvin suppea. Komitea kehottaa hyödyntämään täysipainoisesti EU:n merkittävää asiantuntemusta energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön tähtäävän yhteistyön tiivistämisessä. Komitea panee niin ikään merkille, ettei tiedonannossa myöskään tuoda esiin Keski-Aasian laajoihin hiilivetyresursseihin liittyviä erilaisia kilpailevia intressejä, ja pitää valittavana, ettei tiedonannossa mainita vettä, joka on toinen äärimmäisen tärkeä ja keskeinen strateginen hyödyke, johon liittyy mahdollisia vaaroja.

1.8 ETSK pitää tervetulleina tiedonannossa esitettyjä huomioita digitaalisista yhteyksistä sekä erityisesti sitä, että sen mukaan olisi edistettävä "rauhanomaista, varmaa ja avointa tieto- ja viestintäteknistä ympäristöä sekä puututtava kyberturvallisuushkiin ja suojelemaan ihmisoikeuksia ja vapauksia verkossa, henkilötietojen suoja mukaan lukien". On kuitenkin hyvin valitettavaa, ettei millään tavoin käsitellä sitä, miten kohdellaan niitä Euroopan tai Aasian maita, jotka omaksuvat hyvin erilaisen lähestymistavan näihin kysymyksiin.

1.9 ETSK yllättyi lukiessaan tiedonannosta vain, että EU:n "tulisi pyrkiä yhdistämään kehittynyt Euroopan laajuinen liikenneverkko (TEN-T) Aasian verkkoihin". Komitea toistaa suosituksensa, jonka se esitti ensimmäisen kerran vuonna 2011 ⁽⁴⁾ ja jonka mukaan Kiinan ja EU:n ehdotetut liikennekäytävät on sovittava yhteen kaikilta osin, erityisesti rautatieinfrastruktuuri mahdollisuuksien mukaan.

1.9.1 ETSK myös toistaa vuonna 2015 esittämänsä suosituksen siitä, että EU:n olisi panostettava entistä enemmän tulosten saamiseen TRACECA-käytävää koskevasta toiminnasta, "jotta nopeutetaan kestäväpohjaisen infrastruktuuriketjun kehittämistä ja varmistetaan multimodaaliset kuljetukset (etenkin raide- ja maantie-infrastruktuuri) yhdistämällä käytävä Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin (TEN)".

2. Taustaa: Aasian merkitys EU:lle

2.1 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että se mainitaan yhtenä yhteisen tiedonannon "Euroopan ja Aasian yhteydet – EU:n strategian perusta" – joka julkaistiin vähän ennen Brysselissä lokakuussa 2018 järjestettyä 12:tta Asem-huippukokousta ⁽⁵⁾ – vastaanottajista.

2.2 Tämä aloite Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevan strategian määrittämiseksi on mitä ajankohtaisiin, sillä maailma on perustavanlaatuisessa rakenteellisessä murroksessa. Aasian taloudellinen voima ja ostovoima kasvavat yhä nopeammassa tahdissa; maailmanlaajuinen kauppajärjestys on toistaiseksi suurimman haasteensa edessä Yhdysvaltain hallinnon yksipuolisesti määäämiä tuontitariffien ja WTO:n kyseenalaistamisen johdosta; EU on ennennäkemättömän sisäisen haasteen edessä samalla kun monet maat käyvät läpi merkittäviä sisäisiä muutoksia (esim. Yhdistynyt kuningaskunta ja Turkki) tai pyrkivät Venäjän ja Iranin tapaan saamaan jälleen äänensä kuuluviin maailmassa.

⁽³⁾ EP 2017/2274(INI), 11. heinäkuuta 2018.

⁽⁴⁾ ETSK:n lausunnot aiheista "Kansalaisyhteiskunnan panos EU:n Keski-Aasian strategian arviointiin" (EUVL C 242, 23.7.2015, s. 1), ja "EU:n rooli ja suhteet Keski-Aasiaan sekä järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan panos" (EUVL C 248, 25.8.2011, s. 49).

⁽⁵⁾ Aasia-Eurooppa-kokous, joka käsittelee 30 Euroopan maata ja 21 Aasian maata.

2.2.1 Euroopan ja Aasian välillä on ollut yhteyksiä jo tuhansien vuosien ajan. Ennen merireitin löytymistä vuonna 1497 yhteydet perustuivat niin sanottuihin silkkiteihin. Yhteyksissä oli kyse paljon muustakin kuin kaupankäynnistä: ne käsittivät kaikenlaisen tavaroiden, ajatusten ja ihmisten siirtymisen, kulttuurisesta, lääketieteellisestä ja uskonnollisesta vuorovaikutuksesta keskeisten resurssien ja teknisten innovaatioiden hankintaan. Aasiasta länteen suuntautuvat reitit mahdollistivat myös yhteyden Afrikkaan, mistä nykyisin on jälleen osoituksena Kiinan uusi silkkite -hanke.

2.3 Neljä merkittävää Aasian maata kuuluu EU:n kymmenen suurimman kauppakumppanin joukkoon: Kiina, Japani, Korean tasavalta ja Intia. Seitsemän muuta Aasian maata kuuluvat 30 suurimman kauppakumppanin joukkoon. Näistä maista EU on jo neuvotellut kattavan vapaakauppasopimuksen tai talouskumppanuussopimuksen Korean tasavallan (8.) (sopimus tuli voimaan vuonna 2011), Japanin (6.) (sopimus on nykyisin voimassa) sekä Singaporen (14.) ja Vietnamin (19.) kanssa (sopimukset odottavat EP:n hyväksyntää). EU:n neuvottelut vapaakauppasopimuksista Indonesian (29.), Malesian (21.), Thaimaan (24.) ja muiden ASEAN-maiden kanssa ovat joko käynnissä tai tällä hetkellä pysähdyksissä.

2.3.1 Kuhunkin allekirjoitettuun vapaakauppa- tai talouskumppanuussopimukseen sisältyy kattava kauppa ja kestävä kehitystä käsittelevä luku, jossa määrätään kansalaisyhteiskunnan aktiivisesta seurantaroolista, jossa ETSK puolestaan on vahvasti mukana (asiaa on käsitelty kattavasti muissa viimeaikaisissa ETSK:n lausunnoissa ⁽⁶⁾). Erillisiä investointisuojaosopimuksia on allekirjoitettu myös sekä Singaporen että Vietnamin kanssa, mutta Japanin kanssa ei ole vielä päästy sopimukseen.

2.3.2 Vastaavasti Kiinan (2.) kanssa neuvottelut kattavasta, itsenäisestä investointisopimuksesta käynnistyivät vuonna 2013, mutta eteneminen on ollut hidasta: meneillään on neuvottelujen 20. kierros. Vapaakauppasopimusneuvottelut Intian (9.) kanssa käynnistettiin vuonna 2007, mutta ne ovat olleet pysähdyksissä vuodesta 2013 lähtien.

2.3.3 ETSK panee hyvin yllättyneenä merkille, ettei tiedonannossa mainita näitä sopimuksia tai neuvotteluja millään tavoin.

2.4 Aasian osuus maailman väestöstä on noin 60 prosenttia, EU:n viennistä noin 35 prosenttia ja EU:n tuonnista 45 prosenttia. Sen lisäksi, että Aasian maat ovat korkean tulotason teollistuneita kumppaneita ja dynaamisia nopeasti kehittyviä talouksia, niissä myös asuu kaksi kolmasosaa maailman köyhistä, kuten Euroopan ulkosuhdehallinnon verkkosivustolla ⁽⁷⁾ todetaan. Sivuilla mainitaan, että kehitysyhteistyö Aasian kanssa yli viiden miljardin euron määrärahoineen on siksi edelleen tärkeällä sijalla EU:n asialistalla ja että toimintapolitiikkoja toteutetaan yhdessä, jotta voidaan käsitellä yhteisiä haasteita, joita ovat muun muassa ilmastonmuutos, kestävä kehitys, turvallisuus ja vakaus, hallinto ja ihmisoikeudet sekä luonnononnettomuuksien ehkäisy ja niihin vastaaminen. Afrikalle ja Latinalaiselle Amerikalle myönnetty määrärahat ovat kuitenkin suhteellisesti paljon suuremmat.

2.5 Aasialle on ominaista kansojen ja kulttuurien valtava monimuotoisuus, mikä merkitsee sitä, ettei yhtä ainoaa strategiaa ole mahdollista soveltaa koko maanosaan. Se ei voi koskaan olla EU:n kaltainen. Ihmisoikeuksissa ja lähestymistavassa sosiaalisiin kysymyksiin on valtavia eroja eri puolilla Aasiaa. Lukuun ottamatta Itä-Aasian ja Intian vahvoja talouksia (missä talouskehitys ei ole vielä täyttänyt siihen kohdistuvia odotuksia) maat ovat keskenään hyvin erilaisia. Jopa Kaakkois-Aasian maiden liittoon (ASEAN) kuuluu niinkin erilaisia maita kuin yhtäältä Singapore ja toisaalta kolme vähiten kehittyneitä maata – Myanmar, Laos ja Kambodža.

2.6 Komitea puolestaan on antanut viime aikoina useita Aasiaan liittyviä lausuntoja, erityisesti EU:n kauppa- ja investointineuvotteluja silmällä pitäen, sekä kaksi lausuntoa Keski-Aasiasta ⁽⁸⁾, niistä toisen vuonna 2015 silloisen puheenjohtajavaltion Latvian pyynnöstä.

3. Yleisiä huomioita: keskeiset elementit?

3.1 Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että tiedonannossa painotetaan kestäviä, kattavia ja sääntöihin perustuvia yhteyksiä, vaikka jokseenkin yleisellä tasolla. Ne käsittävät ympäristönsuojelun, turvallisuuden ja sosiaalisten ja yksilön oikeuksien toteutumisen sekä tasapuolisen ja avoimen kilpailun tarpeen. Tiedonannossa myös korostetaan, että on tärkeää "edistää [–] kiertotaloutta, kasvi-huonekaasupäästöjen vähentämistä sekä ilmastokestävää tulevaisuutta, jotta voidaan saavuttaa kestävä kehityksen tavoitteet ja Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteet".

3.2 ETSK olisi erittäin huolissaan, mikäli tiedonannossa ei olisi tuotu esiin kaikkia näitä seikkoja, semminkin kun näitä keskeisiä teemoja on painotettu ja kehitelty komission vuonna 2006 antamasta kauppa käsitteestä tiedonannosta "Globaali Eurooppa" lähtien. Pyrkimyksenä oli huolehtia, että kaupan vapauttamisesta ja eurooppalaisista arvoista saatava hyöty "ulottuu kansalaisille saakka. Samalla kun EU edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja yhteenkuuluvuutta omalla alueellaan, eurooppalaisia arvoja – sosiaalisia ja ympäristönormeja ja kulttuurista monimuotoisuutta myöten – olisi pyrittävä edistämään koko maailmassa." ⁽⁹⁾ Näitä aiheita käsiteltiin edelleen vuonna 2015 annetussa tiedonannossa "Kaikkien kauppa" ⁽¹⁰⁾.

⁽⁶⁾ Muun muassa seuraavista aiheista annetut lausunnot: i) "Sisäisten neuvonantajien ryhmien rooli vapaakauppasopimusten täytäntöönpanon seurannassa", ii) "Kaikkien kauppa – Vastuullisempaa kauppa- ja investointipolitiikkaa" (EUVL C 264, 20.7.2016, s. 123), ja iii) "Kauppaa ja kestävä kehitystä koskevat luvut EU:n vapaakauppasopimuksissa" (EUVL C 227, 28.6.2018, s. 27).

⁽⁷⁾ https://eeas.europa.eu/regions/asia/334/asia_en

⁽⁸⁾ Ks. alaviite 4.

⁽⁹⁾ COM(2006) 567 final, kohta 3.1.iii.

⁽¹⁰⁾ COM(2015) 497 final.

3.3 Komitea kannattaa siksi voimakkaasti yhteisen tiedonannon peruslähtökohtaa, joka on sävyllään kehottava. Tästä huolimatta vaikuttaa siltä, että on jätetty vakavasti tiedostamatta monet viimeaikojen kehityskulut Aasiassa, erityisesti sellaiset, joista voi ajan myötä tulla strategisia haasteita Euroopalle itselleen. Tällaisia ovat muun muassa uusi silkkitie -aloite, Shanghain yhteistyöjärjestö sekä yhteenliittävyyden tehostaminen edelleen Venäjän, Kiinan, Keski-Aasian, Turkin, Iranin ja jopa Intian välillä erityisesti energian ja liikenteen aloilla.

3.3.1 On hyvin valitettavaa, ettei ole käytetty hyväksi tilaisuutta esittää todellinen syvälle luotaava näkemys EU:n ja Aasian suhteiden ja yhteyksien kehittämistä tulevaisuudessa. Tiedonannossa ei tarkastella sitä, mitä Aasian maat saattavat vastaavasti haluta EU:n taholta: investointeja, markkinoita, apua valmiuksien kehittämiseen? Asiakirja vaikuttaa ennemminkin jo olemassa olevien ”keskeisten elementtien” luettelolta sen sijaan, että siinä esitettäisiin minkäänlaisia tavoitteita sen osalta, mitä myönteisiä muutoksia EU haluaisi saada aikaan tulevaisuudessa. Tiedonanto ei näytä sisältävän juurikaan uudenlaista, tulevaisuuteen suuntautuvaa ja erityisesti luovaa ajattelua.

Ehkei se ollut koskaan yhteisen tiedonannon tavoitteenakaan, mutta komitea katsoo kuitenkin, että on hukattu suuri määrä merkittäviä mahdollisuuksia. Näitä seikkoja on jo käsitelty yksityiskohtaisesti edellä.

4. Yhteydet

4.1 Tässä tarkasteltavan tiedonannon keskeisenä aiheena ovat yhteydet marraskuussa 2017 pidetyssä Asemin ministerikokouksessa vahvistetun määritelmän mukaisesti. Vaikka tiedonanto julkaistiin vuonna 2018 järjestettyä Asemin huippukokousta silmällä pitäen, siihen ei sisälly minkäänlaista mainintaa Asemista. Yhteydet kattavat tässä yhteydessä hyvin laajan kirjon kysymyksiä, jotka on jaettu kuuteen erityisalaan. Ne liittyvät muun muassa rautatie-, maantie-, lento- ja meriliikenteen infrastruktuureihin, energia-alan (sähkö, kaasua) infrastruktuureihin, tieto- ja viestintätekniikkaan, tekoälyyn, älykkäisiin verkkoihin, kauppa- ja investointisuhteisiin sekä keskeiseen ihmisten väliseen ulottuvuuteen.

4.2 ”Kestäviin yhteyksiin” tiedonannossa lisätään ”toteutettavuus julkisen talouden näkökulmasta”, jota käsitellään laajemmin ja seikkaperäisesti myöhemmässä kohdassa otsikon ”Kansainväliset rahoituskumppanuudet” alla. Tässä yhteydessä mainitaan Aasian infrastruktuuri-investointipankki (AIIB), johon Yhdysvallat ei suhtaudu kovin suopeasti, muttei viitata Euroopan parlamentin⁽¹¹⁾ esille tuomiin huolenaiheisiin, jotka liittyvät Kiinan ”16 + 1-aloitteeseen”, joka johtaa laajaan velkaantumiseen ja luo vain vähän työpaikkoja Euroopassa sen lisäksi, että nämä vaikutukset tuskin rajoittuvat EU:hun. Nämä huolet olivat seurausta Kiinan vuoden 2017 huippukokouksessa antamasta lupauksesta investoida kolme miljardia Yhdysvaltain dollaria infrastruktuuriin näissä 16:ssa Euroopan maassa. Euroopan parlamentti on painottanut, ettei kyseisenlaisia hankkeita ”pidä myöntää muuten kuin avoimilla tarjouskilpailuilla”.

4.2.1 Euroopan parlamentti on kehottanut jäsenvaltioita tekemään paljon tiiviimpää yhteistyötä sen varmistamiseksi, ”että kansalliset ja eurooppalaiset edut eivät vaarannu, kun vastaanotetaan lyhytaikaisia taloudellista tukea”. Tämä yleinen huoli on saanut vastakätkua EU:n ehdotuksessa, joka koskee unioniin suuntautuvia suoria ulkomaisia sijoituksia⁽¹²⁾.

4.2.2 Komitea panee merkille, että vaikka Afrikan osalta on jo käytössä EU:n tukivälineitä eurooppalaisia yrityksiä ja konsortioita varten, niitä ei ole käytettävissä Aasian ja Euroopan välisten yhteyksien puitteissa. Erityisesti kun otetaan huomioon, että tämä asettaa nämä yritykset epäedulliseen asemaan verrattuna kiinalaisiin yrityksiin, joita uusi silkkitie -hanke tukee, komitea katsoo, että komission on nyt laajennettava tätä politiikkaa, jota se soveltaa Afrikassa, ja että InvestEU-ohjelmaa on laajennettava kattamaan investointiriskit sekä Aasiassa että muualla maailmassa. Tällaista tukea on myös annettava niin, että hankintamenettelyissä kunnioitetaan työntekijöiden oikeuksia myös ulkomaisia investointeja saavissa kolmansissa maissa.

4.3 ”Kattavat yhteydet” puolestaan käsittävät liikenteen sekä digitaaliset ja energiayhteydet. Digitaalisten yhteyksien osalta tiedonannon luvussa 3.2. mainitaan suuren kapasiteetin verkkoyhteydet sekä internet-yhteyden yleinen ja kohtuuhintainen saatavuus ja todetaan, että EU:n olisi edistettävä ”rauhanomaista, varmaa ja avointa tieto- ja viestintätekniistä ympäristöä sekä puututtava kyber turvallisuusuhkiin ja suojeltava ihmisoikeuksia ja vapauksia verkossa, henkilötietojen suoja mukaan lukien”. Millään tavoin ei kuitenkaan käsitellä sitä, miten kohdellaan maita, jotka omaksuvat hyvin erilaisen lähestymistavan näihin kysymyksiin.

4.4 Liikenteestä tiedonannossa todetaan, että 70 prosenttia kaupasta tapahtuu meritse ja 25 prosenttia lentoteitse, mikä on väistämätöntä välimatkat huomioon ottaen. Komitea panee kuitenkin merkille, että tullimuodollisuuksia käsiteltäessä ei näytetä otetun huomioon kaupan helpottamista koskevaa WTO:n sopimusta, joka tuli voimaan helmikuussa 2017.

4.4.1 Tiedonannossa tuodaan esiin, että kasvupotentiaali liikenteen alalla on merkittävä, ja todetaan, että ”[r]aideliikenteen osuus on vähäinen”. Meriliikenne soveltuu paljon paremmin monille Aasian maille, ja alukseen mahtuu jopa 200 kertaa niin paljon kontteja kuin junaan. Meriliikenne on kuitenkin globaali eikä Aasiaa koskeva kysymys. Tiedonannossa lisätään, että ”maantieliikenne on usein järkevä vaihtoehto keskipitkillä matkoilla [–] ja [–] toissijaisena liikenneverkkona”. Miksi tiedonannossa ei ole kuitenkaan mainittu TRACECA-käytävän hallitustenvälisestä komissiota⁽¹³⁾ (*Intergovernmental Commission for the Europe-Caucasus-Asia transport corridor*, IGC TRACECA)?

⁽¹¹⁾ Ks. alaviite 3.

⁽¹²⁾ COM(2017) 487 final.

⁽¹³⁾ Ks. alaviite 2.

4.4.2 Yksi keskeisistä suosituksista ETSK:n Keski-Aasiasta vuonna 2015 antamassa lausunnossa ⁽¹⁴⁾ on, että EU:n olisi panostettava entistä enemmän tulosten aikaansaamiseen TRACECA-käytävää koskevasta toiminnasta, ”jotta nopeutetaan kestäväpohjaisen infrastruktuuriketjun kehittämistä ja varmistetaan multimodaaliset kuljetukset (etenkin raide- ja maantie-infrastruktuuri) yhdistämällä käytävä Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin (TEN)”.

4.4.3 ETSK toteaa lausunnossaan, että ”EU:lle TRACECA-käytävä on edelleen merkittävä aloite. Kyseessä on kansainvälinen ohjelma, jolla pyritään vahvistamaan taloussuhteita, kauppaa, liikennettä ja viestintää Mustaltamereltä Etelä-Kaukasukselle ja Keski-Aasiaan nykyisten liikennejärjestelmien pohjalta ja hyödyntäen ohjelmaan kuuluvien 13 valtion poliittista tahtoa ja yhteisiä pyrkimyksiä.” Mikäli ohjelmaan liittyy korruptio-ongelmia, niihin on puututtava välittömästi.

4.4.4 ETSK on myös hämmästynyt siitä, että tiedonannossa todetaan vain, että ”EU:n tulisi pyrkiä yhdistämään kehittynyt Euroopan laajuinen liikenneverkko (TEN-T) Aasian verkkoihin”. Komitean vuonna 2015 antamassa lausunnossa toistetaan sen vuonna 2011 esittämä suositus, jonka mukaan ”Kiinan ja EU:n ehdotetut liikennekäytävät on sovitettava täysin yhteen, mahdollisuuksien mukaan myös rautatieinfrastruktuurissa”. ETSK esittää tämän suosituksen jälleen vuonna 2019.

4.4.5 Kyseisessä lausunnossa todetaan niin ikään, että ”Kiinan, EU:n ja myös Venäjän keskeisenä intressinä on rakentaa ajanmukainen ja yhteentoimiva strateginen maantie- ja rautatieinfrastruktuuri silkkiteitä pitkin. Alueen onnistunut liittäminen ajanmukaisella ja luotettavalla infrastruktuurilla tarjoaa huomattavan mahdollisuuden paitsi alueen entistä mittavammalle taloudelliselle integroinnille myös ihmisten liikkuvuuden ja monikulttuurisen vaihdon edistämiseksi, mikä puolestaan luo toimintaympäristön, jossa voidaan edistää oikeusvaltioperiaatetta ja demokratiaa.” Kestävän kehityksen tavoite 9 (rakennetaan kestävä infrastruktuuria sekä edistetään kestävä teollisuutta ja innovointia) huomioon ottaen tämä on sitäkin kiireellisempää.

4.4.6 Komitea pitää niin ikään valitettavana sitä, ettei tiedonannossa puhuta mitään maantie- ja rautatieyhteyksien laajentamisesta Intian ja Kaakkois-Aasian suuntaan huolimatta viimeaikaisista merkittävistä tienrakennushankkeista niin Keski-Aasiassa kuin Iranissa. Yhdysvaltojen luopuminen yhteisestä kattavasta toimintasuunnitelmasta ⁽¹⁵⁾ voi olla tässä keskeinen tekijä.

4.5 Energiayhteyksiä käsittelevä luku (3.3.) on huomattavan suppea. ETSK on aiemmin suosittanut, että ”EU:n ja Keski-Aasian huomattavien potentiaalisten energiavarojen välisten mahdollisten yhteyksien on perustuttava käytännöllisiin ja taloudellisiin näkökohtiin. EU:n kannattaa osallistua kyseisten maiden energiasektorin kehittämiseen, koska niiden energiavarat tarjoavat Euroopalle täydentäviä (pikemmin kuin vaihtoehtoisia) lisäenergiälähteitä, vaikka kauttakulku ja kuljetus aiheuttavat ongelmia. On kuitenkin tärkeää välttää mahdollisia väärinkäsityksiä Kiinan kanssa, kun pyritään vastavuoroisten intressien mukaisesti lisäämään energiantuontia Keski-Aasiasta.”

4.5.1 ETSK toistaa jälleen suosituksensa siitä, että ”hyödynnetään EU:n merkittävää asiantuntemusta tehostettaessa yhteistyötä energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuvien energiälähteiden käyttämiseksi, sillä alueella on huomattavaa käyttämätöntä potentiaalia”.

4.5.2 ETSK panee yllättyneenä merkille, ettei tiedonannossa mainita vettä, vaikka se on suuressa osassa Aasiaa elintärkeä hyödyke, joka voi olla tosiasiallinen konfliktin lähde. Vesivarojen hallinnoinnilla samoin kuin ekologisella kestävyydellä on ratkaiseva merkitys erityisesti vedenkäytön tehokkuuden ja vesivarojen tuhlauksen kannalta.

4.5.3 Ilmastonmuutos pahentaa vesipulaa. Keski-Aasiassa on jo olemassa mahdollisuus konfliktiin sellaisten maiden, joilla on vettä muttei merkittäviä hiilivetyresursseja, ja maiden, joilla on öljyä ja kaasua muttei vettä, välillä. Mekongin kaltaisten suurten jokien mahdollinen patoaminen on edelleen merkittävä huolenaihe, ja vastaavasti ”kolmannen navan”, Himalajan jääpeitteiden, sulamisen voidaan niin ikään odottaa asettavan erityisen haasteen.

5. Uusi silkkite -aloite sekä EU:n ja Aasian yhteyksiin liittyvät laajemmat näkökohdat

5.1 ETSK on tuskin ainoana yllätynyt siitä, ettei tiedonannossa mainita uusi silkkite -aloitetta, sillä monet odottivat, että tiedonanto olisi keskeinen osa EU:n vastausta tähän aloitteeseen.

5.1.1 Kun presidentti Xi Jinping käynnisti uusi silkkite -aloitteen vuonna 2013 Astanassa, aloitetta kutsuttiin ”silkkiteiden talousvyöhykkeeksi”: silkkite oli Euroopan ja Aasian yhdistänyt historiallinen kauppareitti.

5.1.2 Uusi silkkite -aloitteella oli aluksi 16,3 miljardin Yhdysvaltain dollarin rahoitus (joka on nykyisin huomattavasti suurempi): se tarjosi puhdasta rahaa. Aloitteella ei pyritty ainoastaan tiivistämään yhteyksiä Eurooppaan, vaan se oli myös osa laajempaa näkemystä laajentaa alueellista yhteistyötä Kiinan ja muiden Aasian maiden sekä Afrikan välillä, parantaa alueellisia yhteyksiä, syventää kauppaa ja taloussuhteita ja laajentaa ihmisten välisiä yhteyksiä. Nykyisin tavoitteena on edistää kauppaa ja infrastruktuureja maitse ja meritse yli 70 maan kanssa, ja aloitetta on laajennettu investointien, kehityksen, rahoituksen ja ihmisten välisten yhteyksien aloille. Tämä on vahva osoitus Kiinan pyrkimyksestä toimia entistä merkittävämmässä roolissa maailmanlaajuisesti huolimatta siitä, että monet tahot (muun muassa Intia ja Japani) ovat ilmaisseet huolensa aloitteeseen liitetyistä poliittisista ja taloudellisista ehdoista.

⁽¹⁴⁾ Ks. alaviite 4.

⁽¹⁵⁾ Iranin kanssa allekirjoitettu vuoden 2015 yhteinen kattava toimintasuunnitelma.

5.1.3 Komitean mielestä on välttämätöntä, että EU antaa virallisen vastauksen uusi silkkitie -aloitteeseen. EU:n ja Kiinan strateginen kumppanuus on tärkeä. Uusi silkkitie -aloitteessa tavoitteena on luoda todellisia yhteyksiä infrastruktuurien, liikenteen ja kaupan alalla. Tiedonanto on kuitenkin tässä suhteessa paljon epämääräisempi. Kaikki tiet voivat tulevaisuudessa johtaa Rooman sijasta ennemminkin Pekingiin.

5.2 Uusi silkkitie -aloite on keskeinen tekijä EU:n ja Aasian yhteyksien kannalta. Käsillä olevassa lausunnossa on jo tuotu esiin Euroopan parlamentin esittämät huolenaiheet. EU:n Kiinan-kauppakamari (EUCCC) on puolestaan korostanut, että uusi silkkitie -aloitteen on oltava vastavuoroinen väline, ja todennut, että sen tulevaisuus riippuu siitä, että kauppa ja investoinnit virtaavat tasapuolisesti molempiin suuntiin, mikä edellyttää, että Kiinaa avaa markkinansa.

5.2.1 EUCCC katsoo, että uusi silkkitie -aloitteen menestys perustuu suurelta osin avoimiin markkinoihin, tasapainoiseen kauppaan, avoimuuteen ja vastavuoroisuuteen. Se korostaa, että Aasiassa, kuten muuallakin, tarvitaan vakaita infrastruktuureja, ja toteaa, että parantuneet yhteydet voivat edistää osaltaan merkittävästi talouskasvua, joten tällainen lähestymistapa on kaikkien tähän kunnianhimoiseen hankkeeseen osallistuvien etujen mukainen. EUCCC kehottaa ottamaan käyttöön avoimet julkiset hankintamenettelyt, joiden avulla eurooppalaiset ja kiinalaiset yritykset ja erityisesti yksityiset yritykset voivat kilpailla tasavertaisin edellytyksin niin, että hankkeet osoitetaan vahvimille tarjoajille. Muussa tapauksessa on todennäköistä, että varojen käyttö on hyödytöntä ja että hankkeet epäonnistuvat⁽¹⁶⁾.

5.2.2 Tiedonannossa (luku 5.3) tuodaan esiin myös yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset. EU:n yritysmaailma on ilmaissut huolensa ja myös peräänkuuluttanut suurempaa avoimuutta ja yritysten tiiviimpää osallistumista uusi silkkitie -aloitteen hankkeisiin entistä varhaisemmassa vaiheessa, jotta mahdollistetaan asianmukainen huolellisuus ja kaupallisen kannattavuuden arvioiminen ja varmistetaan sääntöihin perustuva markkinatalous ja syrjimättömät julkiset hankinnat.

5.3 Tiedonannossa painotetaan kestävä kehityksen tavoitteita. ETSK katsoo, että on olennaisen tärkeää luoda muodollinen yhteys kestävä kehityksen tavoitteiden ja uusi silkkitie -aloitteen välille. EU:n ja Kiinan pyöreän pöydän ryhmän vuonna 2017 antamassa yhteisessä julkilausumassa⁽¹⁷⁾ korostetaan, että uusi silkkitie -aloitteen täytäntöönpanon pitäisi edistää YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamista sekä ilmastonmuutosta koskevan Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa.

5.3.1 Vuonna 2018 annetussa yhteisessä julkilausumassa⁽¹⁸⁾ todetaan lisäksi merkittävien infrastruktuurialoitteiden osalta, että EU:n ja Kiinan kansantasavallan olisi merkittävänä kauppaa- ja investointikumppaneina jatkossakin sovitettava yhteen tärkeiden aloitteiden suunnittelu ja toteuttaminen sekä syvennettävä kauppaan, investointien helpottamiseen, sähköiseen kaupankäyntiin, yhteenliitettävyyteen, infrastruktuuriin, tietotekniikkaan, energiaan, ihmisten välisiin yhteyksiin ja muihin aloihin liittyvää yhteistyötä. Julkilausuman mukaan molempien osapuolten viranomaisten olisi varmistettava, että kaikki yhteiset aloitteet ja hankkeet ovat julkisen talouden ja ympäristön kannalta kestäviä ja että ne näin ollen edistävät kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Siinä todetaan niin ikään, että sekä Agenda 2030 -toimintaohjelmassa että Pariisin sopimuksessa korostetaan globaalien infrastruktuurien kiireellistä tarvetta, ja tuodaan esiin, että uusi silkkitie -aloitteen ja Euroopan ja Aasian välisiä yhteyksiä koskevan strategian yhteydessä on otettava huomioon kaikki kestävä kehityksen tavoitteet.

5.3.2 Pyöreän pöydän ryhmä totesi, että molempia osapuolia hyödyttääkseen suurista hankkeista on oltava etua molemmille, ja niiden on oltava avoimia, yhteentoimivia, vastavuoroisia ja kestäviä sekä perustuttava kuulemiseen, osallisuuteen ja yhteisiin etuihin.

5.4 EU:n ja Aasian yhteyksiä koskevien yleisempien näkökohtien osalta on selvää, että monilla uusi silkkitie -aloitteen kannalta merkityksellisillä kysymyksillä on paljon laajempi ulottuvuus. Tiedonannossa esimerkiksi painotetaan kestävä kehityksen tavoitteita, mutta kysymystä ei käsitellä seikkaperäisesti. Merkityksellisimmät kestävä kehityksen tavoitteet paitsi uusi silkkitie -aloitteen myös panaasialaisten yhteyksien kannalta ovat seuraavat:

- tavoite 6 (puhdas vesi ja sanitaatio)
- tavoite 7 (varmistetaan edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille)
- tavoite 9 (rakennetaan kestävä infrastruktuuria sekä edistetään kestävä teollisuutta ja innovaatiota)
- tavoite 8 (edistetään kaikkia koskevaa kestävä talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja)
- tavoite 14 (säilytetään meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistetään niiden kestävä käyttöä).

5.4.1 Niin ikään on otettava huomioon monet muut kestävä kehityksen tavoitteet, erityisesti tavoite 5 (saavutetaan sukupuolten välinen tasa-arvo), tavoite 11 (kestävät kaupungit ja asuinalueet), tavoite 12 (varmistetaan kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys) ja tavoite 15 (edistetään metsien kestävä käyttöä, taistellaan aavikoitumista vastaan, pysäytetään maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviöminen).

⁽¹⁶⁾ Kuten EUCCC painotti jälleen 27. toukokuuta 2017.

⁽¹⁷⁾ EU:n ja Kiinan pyöreän pöydän ryhmän 15. kokous

⁽¹⁸⁾ EU:n ja Kiinan pyöreän pöydän ryhmän 16. kokous

5.5 Tiedonannossa painotetaan aiheellisesti sääntöihin perustuvia yhteyksiä. WTO:lla on tässä merkittävä rooli, jonka Trumpin Yhdysvaltojen hallinto on nyt kyseenalaistanut. WTO:n keskeisenä tehtävänä on edistää kansainvälisen kaupan avoimuutta erityisesti sellaisen vertaisarviointijärjestelmän avulla, jossa sen jäsenten kauppatapoja tarkastellaan säännöllisesti. WTO on oikea foorumi, kun on käsiteltävä esimerkiksi Yhdysvaltojen esiin tuomia Kiinaa koskevia huolenaiheita, polkumyynti ja piilotuet mukaan luettuina.

5.5.1 Tästä ja monista muista geopoliittisista syistä johtuen WTO:ta tuetaan voimakkaasti, kun otetaan huomioon kaupan eksponentiaalinen kasvu monissa Aasian maissa, ja EU saa Aasian taholta laajan tuen puolustaessaan WTO:ta, sen roolia ja keskeisiä toimia.

5.5.2 Tavoitteen 17 (tuetaan vahvemmin kestäväen kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta) alatavoitteena on "edistää yleismaailmallista, sääntöihin perustuvaa, avointa, syrjimätöntä ja yhdenvertaista monenvälistä Maailman kauppajärjestön alaisuudessa toimivaa kauppaa". Kuten WTO:n Nairobissa pidetyn ministerikokouksen julistuksessa⁽¹⁹⁾ todetaan, kansainvälisellä kaupalla voi olla merkitystä, kun luodaan kestäväällä pohjalla olevaa, voimakasta ja tasapainoista kasvua kaikille, ja painotetaan, että tämä olisi paljon vaikeampaa ilman tehokasta monenvälistä kauppajärjestelmää.

6. Kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksien parantaminen

6.1 Kuten edellä todetaan, kaikkiin EU:n vuodesta 2011 lähtien allekirjoitettuihin vapaakauppa- ja talouskumppanuussopimuksiin sisältyy kattava kauppa ja kestävä kehitystä käsittelevä luku sekä kansalaisyhteiskunnan aktiivinen seurantarooli.

6.1.1 Kansalaisyhteiskunnan rooli ja käsite ovat kuitenkin Aasiassa selvästi erilaisia kuin Euroopassa tai muualla. Tehokkaan kansalaisyhteiskuntafoorumin perustaminen EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen puitteissa on ollut menestyksellinen, joskin paljon aikaa vaatinut hanke. Samanlaista mekanismia perustetaan parhaillaan EU:n ja Japanin välille pitkäaikaisen, intensiivisen ja tuloksellisen yhteydenpidon pohjalta. Sen enempää Singaporella kuin Vietnamillakaan ei ole kuitenkaan nykyisin minkäänlaista mekanismia, joka voitaisiin ottaa lähtökohdaksi ratifioimisen jälkeen. Muut ASEAN-maat, erityisesti Indonesia, seuraavat todennäköisesti tätä esimerkkiä. Vaikka kyse on EU:n ja Aasian kansalaisyhteiskunnan välisten yhteyksien lippulaiva-aloitteesta, tiedonannossa ei käsitellä tätä näkökohtaa sanallakaan.

6.2 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että tiedonantoon on sisällytetty ihmisten välisten yhteyksien käsite. Tämä koskee erityisesti opiskelijoiden, yliopistoväen ja tutkijoiden yhteyksiä ja liikkuvuutta (luku 3.4.), jotka "ovat tärkeitä keskinäisen ymmärryksen ja talouskasvun mahdollistavia tekijöitä". Tässä yhteydessä tuodaan esiin Erasmus-ohjelma ja Marie Skłodowska-Curie -toimet. Useimmat ihmisten väliset yhteydet ovat seurausta kaupasta, matkailusta tai urheilusta, vaikka EU on myös käynnistänyt monenlaisia vuoropuhelualoitteita Kiinan, Intian ja muiden maiden kanssa.

6.2.1 Nuorten osallistaminen erityisesti koulutus- ja vaihto-ohjelmien avulla on erityisen tärkeää. Tässä mielessä EU:n tarkistetulla ja erittäin suosituilla Erasmus+-ohjelmalla on keskeinen merkitys. Se auttaa kehittämään entistä syvempiä koulutusalan yhteyksiä ja liikkuvuutta korkea-asteen opinnoissa. Ohjelmaa tulisi täydentää lahjakkaimmille opiskelijoille myönnettävillä viisumi- ja maksuhelpotuksilla. Ohjelma on kuitenkin yleinen, ja kun otetaan huomioon Aasian monimuotoisuus, ei ole helppoa tai kenties edes toivottavaa mukauttaa sitä erityisesti aasialaiseen toimintaympäristöön.

6.2.2 Tämän mekanismin on kuitenkin toimittava kumpaankin suuntaan: myös Aasiassa on tarjota korkean tason osaamista. Monet Aasian maat ovat kiinnostuneempia pätevyyksien vastavuoroisesta tunnustamisesta, työvoiman liikkuvuuden lisäämisestä ja viisumien saannin helpottamisesta, kuten Intian kanssa käytävien käytävien neuvottelujen umpikuja on jo osoittanut.

6.3 EU:n on kuitenkin tehtävä enemmän saadakseen hankkeelleen kannatusta Aasiassa. Tiedonannossa käsitellään valitettavan vähän ihmisoikeuksia (johtuen ehkä Aasian monimuotoisuudesta), oikeusvaltiota, hyvää hallintotapaa ja demokraatiakehitystä. EU:n on kannustettava luottamuksen rakentamiseen. Koko Aasiassa on edessään vaikeita haasteita, jotka johtuvat siitä, että monissa maissa on tapahtunut tuskallinen ja laaja siirtyminen suunnitelmataloudesta kohti markkinasuuntautuneempaa kansallista taloutta, ja joita vahvistavat entisestään etnisten, ympäristöön ja talouteen liittyvien myllerrysten endeemiset jaksot, korruptiosta puhumattakaan.

Bryssel 20. maaliskuuta 2019.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Luca JAHIER

⁽¹⁹⁾ Nairobien ministerikokouksen julistus